

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

www.mzp.cz

OBSAH

SDĚLENÍ

Sdělení odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP o zajištění zpracování souhrnů doporučených opatření pro evropsky významné lokality.....1

Sdělení Ministerstva životního prostředí k aplikaci článku 3 nařízení Rady (EU) 2022/2577, kterým stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů.....2

SDĚLENÍ

SDĚLENÍ odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP o zajištění zpracování souhrnů doporučených opatření pro evropsky významné lokality

V souladu s ustanovením § 45c odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zajistilo Ministerstvo životního prostředí zpracování souhrnů doporučených opatření (SDO) pro následující evropsky významné lokality:

Novodomské a polské rašeliniště (aktualizované SDO), Oleksovická mokřina, Porta Bohemica, Rybník Strach.

Souhrny doporučených opatření byly zpracovány za účelem zachování nebo zlepšení dochovaného stavu předmětů ochrany v evropsky významných lokalitách. Uvedené dokumenty včetně příloh jsou uveřejněny na Portálu veřejné správy a internetových stránkách Ústředního seznamu ochrany přírody (<http://drusop.nature.cz/>).

Ing. Jan Šíma, v. r.

ředitel odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků

SDĚLENÍ

Ministerstva životního prostředí k aplikaci článku 3 nařízení Rady (EU) 2022/2577, kterým stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů

Úvod, důvod přijetí sdělení

S platností **od 30. 12. 2022** bylo přijato **nařízení Rady (EU) 2022/2577** ze dne 22. prosince 2022, kterým se **stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů** (dále jen „**nařízení**“)¹. Nařízení bylo přijato jako mimořádné a dočasné opatření, jehož cílem je zmírnění dopadů energetické krize vyvolané útokem Ruské federace na Ukrajinu a zvýšení energetické nezávislosti Evropské unie. Za tímto účelem nařízení stanoví zvláštní pravidla směřující k urychlení výstavby a zavádění obnovitelných zdrojů energie (dále jen „**OZE**“).

S ohledem na mimořádný charakter nařízení je jeho platnost omezena pouze na dobu 18 měsíců. Během této doby se předpokládá přijetí řádné legislativy EU v oblasti podpory výroby energie z obnovitelných zdrojů. Nařízení tedy stanoví dočasná pravidla, která se dle čl. 1 nařízení vztahují na všechny povolovací postupy týkající se OZE, kteřé byly zahájeny v době použitelnosti tohoto nařízení, tj. od 30. 12. 2022 do 30. 6. 2024.

Ustanovení nařízení reagují na aktuální potřebu urychlení zavádění energie z OZE mj. i tím, že modifikují aplikaci některých právních předpisů EU v oblasti ochrany životního prostředí. Jedno z přijatých opatření formulované v čl. 3 nařízení spočívá v zavedení vyvratitelné domněnky, že u projektů v oblasti OZE existuje převažující veřejný zájem a že tyto projekty slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, s výjimkou případů, kdy existují jasné důkazy o tom, že dané projekty mají významné nepříznivé účinky na životní prostředí, které nelze zmírnit nebo kompenzovat.

Účelem tohoto sdělení je poskytnout správním orgánům příslušným podle dotčené vnitrostátní právní úpravy v oblastech ochrany přírody a krajiny a ochrany vod informace o výkladu a aplikaci uvedeného čl. 3 nařízení.

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32022R2577>.

Základní teze aplikace čl. 3 nařízení

Vyvratitelná domněnka zavedená čl. 3 nařízení stanoví, že u projektů v oblasti OZE (tj. konkrétně u zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, u jejich připojení k soustavě, u související soustavy samotné a u skladovacích zařízení) existuje převažující veřejný zájem a že tyto projekty slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti.

Vyvratitelná domněnka je vztažena pouze k vyjmenovaným ustanovením směrnic EU, která jsou transponována do zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) a zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Konkrétně jde o:

- odchylný postup při ochraně ptáků podle § 5b ZOPK,
- výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 ZOPK,
- povolování záměrů s významným negativním vlivem na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i ZOPK,
- udělování výjimky podle § 23a odst. 7 až 11 vodního zákona.

V rámci dotčených ustanovení vyjmenovaných směrnic EU, resp. ZOPK a vodního zákona, je převažující veřejný zájem na projektech OZE stanoven jako vyvratitelná domněnka. Žadatel proto nemusí převažující veřejný zájem prokazovat, nicméně příslušný orgán musí v každém jednotlivém případě vyhodnotit, zda záměr není spojen s významnými nepříznivými účinky na životní prostředí, které nelze zmírnit nebo kompenzovat (v takovém případě by byl dán důkaz opaku vyvracející domněnku dle čl. 3 nařízení).

Ostatní podmínky stanovené dotčenými ustanoveními ZOPK a vodního zákona (jako je například neexistence jiného uspokojivého řešení či variant bez dopadů na chráněný zájem, a/nebo podmínka neovlivnění dosahování či zachování příznivého stavu druhu z hlediska ochrany) nejsou čl. 3 nařízení dotčeny. Při jejich posuzování se proto postupuje nadále podle stávající právní úpravy. Stejně tak nejsou dotčena ani ustanovení jiných právních předpisů (jako je např. zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu).

Nařízení obecně, jako druh právního předpisu EU, je přímo aplikovatelné a právně závazné pro všechny subjekty v EU. Výjimku tvoří ustanovení, která členskými státy ukládají povinnost nebo umožňují zvolit odchylný postup – pro ta je potřeba přijmout adaptační opatření (tj. přizpůsobit právní řád tak, aby byla zajištěna účinná aplikace nařízení). V tomto smyslu nařízení také opravňuje členské státy, aby použití čl. 3 nařízení omezily na určité části svého území, případně na určité typy technologií nebo na projekty určitých technických vlastností, a to v souladu s prioritami stanovenými v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu. Tohoto oprávnění ČR zatím nevyužila – pro jeho provedení je v první řadě vyžadováno přijetí příslušných adaptačních opatření v právních předpisech ČR.

Podrobnosti postupu dle čl. 3 nařízení

Čl. 3 nařízení – převažující veřejný zájem

Nařízení v čl. 3 stanoví:

„(1) Plánování, výstavba a provoz zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a jejich připojení k soustavě a související soustava samotná a skladovací zařízení se považují za projekty v převažujícím veřejném zájmu, které slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, při vyvažování právních zájmů v jednotlivých případech pro účely čl. 6 odst. 4 a čl. 16 odst. 1 písm. c) směrnice Rady 92/43/EHS, čl. 4 odst. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES a čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES. Členské státy mohou použití těchto ustanovení omezit na určité části svého území, jakož i na určité typy technologií nebo na projekty určitých technických vlastností, v souladu s prioritami stanovenými v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu.

(2) Členské státy zajistí přinejmenším u projektů, které jsou uznány za projekty převažujícího veřejného zájmu, aby byla v rámci postupu plánování a povolování při vyvažování právních zájmů v jednotlivých případech upřednostněna výstavba a provoz zařízení a instalací na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a rozvoj související síťové infrastruktury. Pokud jde o ochranu druhů, předchozí věta se použije pouze tehdy, jsou-li přijata vhodná opatření na ochranu druhů přispívající k zachování nebo obnově populací druhů v příznivém stavu z hlediska ochrany a jsou-li pro tento účel k dispozici dostatečné finanční zdroje a oblasti, a v odpovídajícím rozsahu.

[Pozn.: podtržení doplněno.]

Předpoklad převažujícího veřejného zájmu na povolení záměrů vymezených v čl. 3 odst. 1 nařízení je zaveden, jak již bylo uvedeno, jako tzv. vyvratitelná domněnka (viz také bod 4 a bod 8 preambule nařízení) a uplatní se v jednotlivých případech, tj. v jednotlivých povolovacích řízeních a dalších postupech podle níže uvedených předpisů. Ustanovení tedy nijak neodstraňuje požadavek na vyhodnocení dopadů vyjmenovaných projektů na dotčené zájmy ochrany přírody a/nebo vod a nezbytnost vedení řízení o povolení (popř. dalších postupů) v jednotlivých případech, kdy mohou být zájmy ochrany přírody a/nebo vod dotčeny. Vyvratitelná domněnka spočívá pouze v předpokladu, že se tyto projekty považují za projekty v převažujícím veřejném zájmu a že slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti.

Vyvratitelná domněnka současně není deklarována obecně, ale vztahuje se specificky na konkrétní ustanovení právních předpisů EU. Konkrétně se jedná o:

- čl. 6 odst. 4 a čl. 16 odst. 1 písm. c) směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“),
- čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků (dále jen „směrnice o ptácích“),
- čl. 4 odst. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (dále jen „rámcová směrnice o vodách“).

Čl. 3 odst. 2 nařízení dále jako podmínku pro uplatnění vyvratitelné domněnky stanoví povinnost přijetí vhodných opatření na ochranu druhů přispívající k zachování nebo obnově populací druhů v příznivém stavu z hlediska ochrany a existenci dostatečných finančních zdrojů a oblastí (vhodných území k zajištění opatření). Nelze-li v daném případě tyto podmínky splnit, pak není možné vyvratitelnou domněnku v souladu s čl. 3 nařízení aplikovat.

Jiné podmínky či limity stanovené právními předpisy (na úrovni EU i vnitrostátními) nejsou čl. 3 nařízení dotčeny. Dotčeny tedy nejsou další podmínky stanovené v rámci předpisů v oblasti ochrany přírody a krajiny (např. ochranné podmínky zvláště chráněných území, ochrana významných krajinných prvků a krajinného rázu²), ochrany vod (např. podmínky týkající se ochrany vodních zdrojů). Stejně tak nejsou dotčeny podmínky stanovené jinými právními předpisy, například podmínky ochrany nejkvalitnější zemědělské půdy (I. a II. třídy bonity) uvedené v § 4 odst. 3 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (v případě záměru OZE umístovaného na půdě I. nebo II. třídy kvality je proto nezbytné nadále prokazovat, že veřejný zájem na tomto záměru výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu).³

Dotčené vnitrostátní postupy

Jak bylo řečeno výše, při posuzování záměru v jednotlivých případech je předpoklad (vyvratitelná domněnka) převažujícího veřejného zájmu v nařízení uplatněn pouze ve vztahu ke konkrétním ustanovením souvisejících právních předpisů EU.

Zmíněná ustanovení čl. 6 odst. 4 a čl. 16 odst. 1 písm. c) směrnice o stanovištích a čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice o ptácích jsou transponována do ZOPK konkrétně do:

² Způsob posuzování převahy veřejného zájmu se v těchto jiných případech nemění, ani je-li vedeno společné řízení.

³ Čl. 3 je vztažen výslovně jen na vyjmenované postupy podle směrnice o stanovištích, směrnice o ptácích a rámcové směrnice o vodách a nelze jej tedy bez dalšího aplikovat v jiných případech. Proto v jiných řízeních nelze argumentovat čl. 3 nařízením, nicméně veřejný zájem na realizaci příslušných projektů může být nadále dovozen z jiných dokumentů legislativní i nelegislativní povahy (od 24. 1. 2023 mj. i z energetického zákona, a to na základě zákona č. 19/2023 Sb., kterým byla do energetického zákona doplněna deklarace veřejného zájmu vztahující se k záměrům výroben elektřiny z OZE o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 1 MW a více).

- § 5b ZOPK (odchylný postup při ochraně ptáků – transpozice čl. 9 odst. 1 směrnice o ptácích),
- § 45i ZOPK (povolení záměrů s významným negativním vlivem na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti – transpozice čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích),
- § 56 ZOPK (výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů „chráněných podle práva evropských společenství“ – transpozice čl. 16 odst. 1 směrnice o stanovištích; v případě ptáků zařazených mezi zvláště chráněné druhy také transpozice čl. 9 odst. 1 směrnice o ptácích).

Ustanovení čl. 4 odst. 7 rámcové směrnice o vodách je transponováno do:

- § 23a odst. 7 až 11 vodního zákona, které upravuje povolování výjimek z povinnosti zlepšení stavu povrchových a podzemních vod a povinnosti zamezit zhoršení stavu vodních útvarů.

Uplatnění čl. 3 nařízení ve vnitrostátních postupech

Všechny výše vyjmenované postupy zahrnují několik různých podmínek pro povolení záměru. Ve všech případech je jednou z těchto podmínek také převaha veřejného zájmu na realizaci projektu nad zájmy chráněnými ZOPK, resp. zájmy chráněnými vodním zákonem. Vyvratitelná domněnka se uplatní výhradně ve vztahu k této podmínce, a to tak, že žadatel bude ušetřen prokazování, že jeho záměr (projekt OZE) je ve veřejném zájmu, resp. že slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, a že tento veřejný zájem v daném případě převažuje nad dotčeným veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny nebo ochraně vod. Na základě vyvratitelné domněnky uvedené v čl. 3 nařízení se předpokládá, že tomu tak je.

Bude na příslušném orgánu (ochrany přírody, vod), aby při posuzování podmínek pro vydání příslušného povolení na základě shromážděných podkladů v rámci své správní úvahy posoudil, zda předpokládaná převaha veřejného zájmu na povolení projektu OZE není v daném případě vyloučena, tj. zda nejsou dány skutečnosti, které svědčí o tom, že projednávaný projekt OZE bude mít v daném případě významné nepříznivé účinky na životní prostředí (potažmo na přírodu a krajinu nebo na vody), které nelze zmírnit nebo kompenzovat.⁴ Pokud by významné nepříznivé účinky záměru na životní prostředí nebylo možné zmírnit či kompenzovat, pak nelze akceptovat předpoklad, že veřejný zájem na realizaci projektu OZE převažuje nad veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny a/nebo vod – dojde tedy k vyvrácení domněnky. Při provedení této úvahy je

⁴ Nařízení v této souvislosti hovoří skutečně o životním prostředí jako celku, nicméně posouzení vlivů na celé životní prostředí náleží orgánům příslušným k provedení posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA), nikoli orgánům ochrany přírody a/nebo vodoprávním úřadům. Tyto orgány se proto v postupech podle čl. 3 musí z povahy věci zaměřit primárně na ty vlivy na přírodu a krajinu a/nebo na vody, které jsou v daném správním řízení či jiném postupu řešeny.

nezbytné zajistit procesně bezvadné dokazování (v bodě 8 preambule se hovoří o požadavku na „jasné důkazy“) a přezkoumatelné odůvodnění.

Ve vztahu k ostatním podmínkám spočívá důkazní břemeno nadále na žadateli a nedochází tedy k žádné změně oproti stávajícímu postupu. Žadatel je nadále povinen předložit např. hodnocení podle § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny, návrh opatření k omezení vlivů na dotčené zájmy ochrany přírody a/nebo vod apod. Zvláště upozornit je v této souvislosti nutné zejména na podmínku neexistence jiného uspokojivého řešení, resp. neexistence vhodnější varianty⁵, která je rovněž společná všem níže popsaným postupům podle dotčených předpisů a článkem 3 nařízení není dotčena. Pokud existuje varianta (z hlediska umístění, technického řešení apod.) naplňující cíl spočívající v podpoře výroby energie z OZE, která nemá nepříznivé dopady na životní prostředí (potažmo na přírodu a krajinu nebo na vody) nebo má dopady méně závažné, je nezbytné v každém jednotlivém případě vždy preferovat takovéto řešení. Tento postup může zcela nebo do značné míry odstranit kolizi veřejných zájmů, tj. musí vždy předcházet poměrování veřejných zájmů v rámci správní úvahy příslušného orgánu.

S ohledem na tato východiska je nezbytné přistupovat k vyvratitelné domněnce o převažujícím veřejném zájmu uvedené v čl. 3 nařízení obezřetně a vždy zkoumat, zda jsou splněny ostatní zákonné podmínky pro povolení záměru i zda v daném případě neexistují skutečnosti odůvodňující vyvrácení domněnky.

Postup podle jednotlivých ustanovení dotčených předpisů tedy bude následující:

I. Postupy podle ZOPK

• Odchylný postup při ochraně ptáků podle § 5b ZOPK

V souladu s čl. 9 odst. 1 směrnice o ptácích a § 5b odst. 1 ZOPK je možné stanovit odchylný postup

1. pouze z některého ze stanovených důvodů
a
2. za podmínky, že neexistuje jiné uspokojivé řešení.

Pro udělení výjimky je nezbytné splnit obě výše uvedené podmínky (kumulativně).

---

⁵ V případě čl. 4 odst. 7 rámcové směrnice o vodách, resp. § 23a odst. 8 vodního zákona, se nehovoří výslovně o nejlepším uspokojivém řešení či variantách, ale významově je stanovená podmínka výběru řešení k naplnění „prospěšného cíle“ obdobná – viz dále.

Podle čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice o ptácích a § 5b odst. 1 ZOPK je jedním ze „stanovených důvodů“ i stanovení odchýlného postupu v zájmu veřejného zdraví a bezpečnosti → nařízení stanoví, že projekty OZE slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, tj. stanoví předpoklad, že se jedná o tento určitý (vyjmenovaný) veřejný zájem.

Z hlediska aplikace § 5b odst. 1 ZOPK lze tedy vycházet z domněnky, že projekty OZE slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, **podmínka posuzování (ne)existence jiného uspokojivého řešení však není dotčena.**

- **Výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 ZOPK**

V souladu s čl. 16 odst. 1 směrnice o stanovištích a § 56 odst. 1 a 2 ZOPK je možné odchýlit se od požadavků na ochranu druhů

1. pouze z některého ze stanovených důvodů,
2. za podmínky, že neexistuje žádné jiné uspokojivé řešení,
a
3. za podmínky, že populace příslušného druhu přetrvávají navzdory udělené odchylce ve svém přirozeném areálu rozšíření bez negativního ovlivnění v dobrém stavu z hlediska jejich ochrany.

Pro udělení výjimky je nezbytné splnit všechny výše uvedené podmínky (kumulativně).

Podle čl. 16 odst. 1 písm. c) směrnice o stanovištích (obdobně i čl. 9 odst. 1 směrnice o ptácích, jde-li o ptáky zařazené mezi zvláště chráněné druhy) a § 56 odst. 2 ZOPK je jedním ze „stanovených důvodů“ i udělení výjimky v zájmu zdraví lidí a veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu → nařízení stanoví, že projekty OZE slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, panuje na nich veřejný zájem a předpokládá se převaha tohoto veřejného zájmu.

Z hlediska aplikace § 56 ZOPK v případě projektů OZE lze vycházet z domněnky, že projekty OZE slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti ve smyslu § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK, přičemž však

- **není dotčeno posuzování (ne)existence jiného uspokojivého řešení,**
- **není dotčena podmínka neovlivnění dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska jeho ochrany,**
- **deklarovaný převažující veřejný zájem (veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti) na projektech OZE je stanoven jako vyvratitelná domněnka – je nezbytné předpoklad převahy**

tohoto veřejného zájmu v jednotlivém řízení vyhodnotit (nemůže být shledán jako převažující, pokud by s projekty OZE v konkrétním případě byly spojeny významné nepříznivé účinky na životní prostředí, které nelze zmírnit nebo kompenzovat).

Pozn.: Čl. 3 nařízení je vztažen ke konkrétním ustanovením směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích, týká se tedy povolování odchylek, resp. výjimek z ochrany druhů chráněných na základě těchto směrnic – v dikci § 56 odst. 1 ZOPK tedy „druhů chráněných podle práva Evropských společenství“ (druhy přílohy II, IV a V směrnice o stanovištích a ptáci zařazení mezi zvláště chráněné druhy).⁶

- **Povolování záměrů s významným negativním vlivem na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i ZOPK**

V souladu s čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích a § 45i odst. 9 a 10 ZOPK platí, že pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádná alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě Natura 2000 s tím, že pokud se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.

Pro udělení výjimky je nezbytné splnit všechny výše uvedené podmínky (kumulativně).

Jednou z podmínek podle § 45i odst. 9 a 10 ZOPK jsou „naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu“, přičemž v případě lokalit s prioritními typy přírodních stanovišť a/nebo s prioritními druhy se může jednat mj. o důvody týkající se veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti → nařízení stanoví, že projekty OZE slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, panuje na nich veřejný zájem a předpokládá se převaha tohoto veřejného zájmu.

Z hlediska aplikace § 45i ZOPK v případě projektů OZE, u kterých byl na základě posouzení vlivů projektu OZE provedeného podle § 45i odst. 2 ZOPK prokázán významný negativní vliv projektu na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, tedy

---

⁶ V případě ostatních druhů musí žadatel sám předložit důkazy týkající se veřejného zájmu na realizaci záměru a jeho převahy nad zájmem na ochraně přírody. Blíže srov. poznámku pod čarou č. 2.

- **není dotčena podmínka neexistence variantního řešení bez významného negativního vlivu,**
- **není dotčena podmínka schválení pouze té varianty, u které byl identifikován nejmenší možný významný negativní vliv,**
- **není dotčena podmínka uložení kompenzačních opatření,**
- lze vycházet z domněnky, že projekty slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti,
- **deklarovaný převažující veřejný zájem na projektech OZE je stanoven jako vyvratitelná domněnka – je nezbytné předpoklad převahy tohoto veřejného zájmu v jednotlivém případě vyhodnotit** (nemůže být shledán jako převažující, pokud by s projekty OZE v konkrétním případě byly spojeny významné nepříznivé účinky na životní prostředí, které nelze zmírnit nebo kompenzovat).

Uplatnění opatření k zachování nebo obnově dotčených druhů

V rámci všech výše uvedených povolení či postupů platí (dle čl. 3 odst. 2 nařízení), že pokud se projekty OZE dotýkají ochrany druhů (tedy volně žijících ptáků, zvláště chráněných druhů nebo jednotlivých druhů jako předmětů ochrany evropsky významné lokality či ptačí oblasti), je při jejich posuzování dále zapotřebí zohlednit, zda jsou přijata vhodná opatření směřující k zachování nebo obnově populací těchto druhů v příznivém stavu z hlediska jejich ochrany a zda jsou k dispozici dostatečné finanční zdroje a oblasti (ve smyslu konkrétních území, lokalit) k jejich zajištění.

Předpoklad převahy veřejného zájmu tak lze uplatnit pouze při splnění i těchto podmínek.

Vhodná opatření k zachování nebo obnově populací dotčených druhů (a existenci podmínek pro jejich zajištění) je tedy v rámci řízení nezbytné posoudit a je možné tato opatření stanovit jako podmínky příslušného povolení (k využití § 5b odst. 3 písm. c) nebo § 56 odst. 3 ZOPK).

II. Postup podle vodního zákona

- **Udělování výjimky podle § 23a odst. 7 až 11 vodního zákona**

Rámcová směrnice o vodách stanoví v čl. 4 odst. 1 závazné environmentální cíle pro povrchové a podzemní vody spočívající mj. v povinnosti zajistit zlepšení a povinnosti zamezit zhoršení stavu vodních

útvary. Tyto cíle jsou transponovány do § 23a odst. 1 a 2 vodního zákona. Od těchto cílů je možné se odchýlit pouze prostřednictvím udělení výjimky v konkrétních případech, jsou-li pro její udělení splněny všechny podmínky. V případě, že základních cílů rámcové směrnice o vodách nemůže být dosaženo v důsledku realizace záměrů, jako jsou např. energetické projekty, je relevantní výjimka podle čl. 4 odst. 7 rámcové směrnice o vodách (resp. § 23a odst. 7 až 11 vodního zákona). Není-li udělena výjimka, nelze vydat povolení individuálnímu projektu, pokud tento projekt může zhoršit stav vodního útvaru nebo ohrozit dosažení dobrého stavu či potenciálu. Pro splnění povinností uložených rámcovou směrnicí o vodách je tedy nutný postup určení potenciálních dopadů plánovaného projektu na vodní útvar.

V souladu s čl. 4 odst. 7 rámcové směrnice o vodách, který je transponován prostřednictvím § 23a odst. 7 až 11 vodního zákona, jakož i podle judikatury Soudního dvora EU (rozsudek C-461/13) platí, že členské státy jsou povinny, s výhradou udělení výjimky (viz dále), odmítnout schválení projektu, pokud jeho realizace a/nebo provoz mohou vést ke zhoršení stavu/potenciálu vodního útvaru nebo pokud znemožní dosažení dobrého stavu/potenciálu vodního útvaru vod v budoucnu.⁷ Udělení výjimky probíhá ve dvou krocích: 1) primární posouzení, zda záměr může ohrozit cíle ochrany vod, a 2) prověření možnosti udělení výjimky a její případné udělení (jsou-li splněny všechny podmínky pro její udělení v § 23a odst. 8 vodního zákona) formou rozhodnutí ve správním řízení.

Podmínky pro udělení výjimky jsou stanoveny v § 23a odst. 8 vodního zákona, resp. čl. 4 odst. 7 rámcové směrnice o vodách, následovně:

1. jsou učiněny všechny schůdné kroky k omezení nepříznivých vlivů na stav vodního útvaru,
2. důvody těchto změn nebo úprav vyplývají z nadřazeného veřejného zájmu, nebo pokud jsou přínosy pro životní prostředí a společnost při dosahování cílů podle odstavce 1 převáženy přínosy nových změn pro lidské zdraví, udržení ochrany obyvatel nebo udržitelný rozvoj
a
3. prospěšných cílů, které z těchto změn nebo úprav vodního útvaru vyplývají, nelze z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro neúměrné náklady dosáhnout jinými prostředky, jež by byly z hlediska životního prostředí významně lepší.

---

⁷ Povolovací praxe se řídí Metodickým pokynem sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství a sekce technické ochrany životního prostředí Ministerstva životního prostředí k posouzení možnosti vlivu záměru na stav dotčených vodních útvarů (primární posouzení) vydaným 15. února 2018 a aktualizovaným 2. ledna 2023 pro státní podniky Povodí jako správce povodí a vodoprávní úřady.

Pro udělení výjimky je nezbytné splnit všechny výše uvedené podmínky (kumulativně).

Z hlediska aplikace § 23a odst. 8 vodního zákona v případě projektů OZE, které mohou vést ke zhoršení stavu/potenciálu vodního útvaru, popř. které znemožní dosažení dobrého stavu/potenciálu vodního útvaru vod v budoucnu, tedy

- **musí být učiněny všechny schůdné kroky k omezení nepříznivých vlivů na stav vodního útvaru,**
- **nesmí být možné dosáhnout cílů jinými prostředky, které by byly z hlediska životního prostředí významně lepší,**
- **deklarovaný převažující veřejný zájem na projektech OZE je stanoven jako vyvratitelná domněnka – je nezbytné předpoklad převahy tohoto veřejného zájmu v jednotlivém případě vyhodnotit** (nemůže být shledán jako převažující, pokud by s projekty OZE v konkrétním případě byly spojeny významné nepříznivé účinky na životní prostředí, které nelze zmírnit nebo kompenzovat).

Další aspekty čl. 3 nařízení

Nařízení dále opravňuje členské státy, aby použití čl. 3 omezily na určité části svého území, případně na určité typy technologií nebo na projekty určitých technických vlastností, a to v souladu s prioritami stanovenými v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu. Tohoto oprávnění ČR zatím nevyužila, pro jeho provedení je v první řadě vyžadováno přijetí příslušných adaptačních opatření v právních předpisech ČR.